οἱ δυὸ ἄλλοι Ρώτηδες, ὁ Κωνσταντῆς καὶ ὁ Ἀντωνάκης, δεμένοι ὠδηγήθηκαν στὸ καταδρομικὸ αἰχμάλωτοι, τὰ τρία κορίτσια ὅμως βγήκανε ἀπὸ τὴ βορεινὴ πόρτα καὶ ὁ Σαλαχανᾶς τὰ ἄφησε ἀκαταδίωκτα, ἂν καὶ ἤξερε ὅτι ἔλαβαν ζωηρὸ μέρος στὴ μάχη. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολιορκουμένους, μερικοὶ ἐσκοτώθηκαν ἐπὶ τόπου καὶ οἱ ἄλλοι κατώρθωσαν νὰ ξεφύγουν καὶ νὰ κρυφθοῦν στὰ σπήλαια. Κ' ἔτσι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη ἔμειναν ἀπόλυτοι κύριοι τοῦ νησιοῦ.

***

Στὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας συνέβη καὶ τὸ ἀκόλουθο περίεργο γεγονός :

Τρεῖς Τζιῶτες νέοι, ρωμαλέοι καὶ φοβεροὶ παλαισταὶ ἦρθαν στὴν Κύθνο, ἐπῆγαν στὸ χωριὸ Συλλάκονη, (ποὺ καυχιότανε γιὰ τοὺς ἄνδρες του), καὶ προκαλοῦσαν ὅλους στὸ πάλαιμα... Πολλοὶ Συλλακιῶτες δέχτηκαν τὴν πρόκλησι, ἀλλὰ τὴν ἔπαθαν! Τὸ χωριὸ στενοχωρήθηκε. Ἡ φιλοτιμία τῶν Συλλακιωτῶν εἶχε τραυματισθῆ...

Τότε, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς παλαιοτέρους κατοίκους θυμήθηκαν ἕνα γέρο, ποὺ ἦταν στὰ νειάτα του ἀκατάδλητος παλαιστὴς καὶ τώρα ζοῦσε λίγο πιὸ ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, σ' ἕνα χωριό, σ' ἕνα καμίνι. Πάνε καὶ τὸν βρίσκουν καὶ τοῦ διηγοῦνται τὰ διατρέχοντα.

— Βαστοῦν ἀκόμη τὰ κότσια μου! λέει ὁ γέρο-παλαιστής. Ἔρχομαι μαζύ σας!...

Μόλις οἱ τρεῖς Τζιῶτες εἶδαν τὸν καινούργιο ἀντιπαλό τους ἐχαμογέλασαν. Ἀλλ' ὁ γέρος λέει στὸν πρῶτο, ἀπὸ τοὺς τρεῖς :

«— Δόσε μου τὸ χέρι σου!» Σφίγγει τὸ χέρι τοῦ νέου παλαιστὴ καὶ τοῦ σπάζει δυὸ δάχτυλα!... Ἔπειτα παλεύει μὲ τὸ δεύτερο, τὸν σύρνει χάμου καὶ τοῦ σπάζει τὰ κόκκαλα!... Κ' ἐνῶ αὐτὸς ξεψυχοῦσε, οἱ δυὸ ἄλλοι μπῆκαν στὸ καράβι ποὺ τοὺς ἔφερε καὶ ἔφυγαν περίτρομοι γιὰ τὴ Τζιά... Ἡ Κύθνος πανηγυρίζει μετὰ τὴ νίκη αὐτή. Ὁ γέρο-θριαμβευτὴς ὅμως δέχεται τὶς ἐκδηλώσεις τῶν συμπατριωτῶν του μὲ φιλοσοφικὴ ἀπάθεια, καὶ συνοδευόμενος ἀπ' ὅλους τοὺς θεατὰς τῆς νίκης του, πηγαίνει στὴν κατοικία του. Θέλει ἐν τούτοις νὰ στήσῃ σημάδι τοῦ θριάμβου του αὐτοῦ, ποὺ θὰ εἶνε ἴσως καὶ ὁ τελευταῖος. Σκύβει, παίρνει ἕναν τεράστιο βράχο, καὶ ἐλαφρὸς σὰν πουλί, τὸν φέρνει καὶ τὸν στήνει στὴν εἴσοδο τοῦ καμινοῦ. Καὶ βρίσκεται ἀκόμη στὴ θέσι ἐκείνη ὁ ὀγκόλιθος «Τὸ λιθάρι τοῦ Συλλακιώτη», ὅπως τὸ λένε οἱ ντόπιοι.

Στὰ Ὀθωνικὰ χρόνια ἡ Κύθνος ἔγινε θέατρο αἱματηροῦς τραγωδίας. Ὅταν ἀνακαλύφτηκε ἡ πρώτη ἐναντίον τοῦ Ὄθωνος πολιτικοστρατιωτικὴ συνωμοσία, συνελήφθησαν στὰς Ἀθήνας, στὴ Σύρο καὶ στὸ Ναύπλιον διάφορα σημαίνοντα πρόσωπα κ' ἐξωρίσθηκαν στὸ νησὶ αὐτό. Ἀργότερα καταδιωκόμενοι ἀπὸ πολεμικὸ πλοῖο, οἱ ὑπὸ τὸν ἀξιωματικὸν Λεωτσάκον ἐπαναστάται, ἀναγκάστηκαν νὰ βγοῦν στὴν Κύθνο, σὲ μιὰ ἐρημικὴ ἀκρογιαλιά, ἀλλὰ κ' ἐκεῖ τοὺς κατεδίωξε ὁ στρατός. Ἔγινε ἀγρία συμπλοκή, ἐσκοτώθη ὁ Λεωτσάκος καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἐπαναστάται, κ' ἔ-σι ἐτελείωσε ὁ ἐμφύλιος σπαραγμὸς τοῦ ἔτους ἐκείνου. Τὰ «γεγονότα τῆς Κύθνου» ἐσυγκίνησαν τότε ζωηρὰ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ προπαρεσκεύασαν τὴν Ἔξωσι τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας.

Ο ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας πλούσιος ἀφέντης καὶ ἕνας φτωχὸς ἀνθρωπάκος. Ὁ ἀφέντης εἶχε χιλιάδες σκλάβους ποὺ ἐδούλευαν γι' αὐτὸν καὶ ὁ ἀνθρωπάκος δὲν εἶχε οὔτε ἕναν καὶ ἀναγκαζότανε νὰ ἐργάζεται ὁ ἴδιος γιὰ νὰ κερδίση τὸ ψωμί του.

Μιὰ μέρα ἐπῆγε ὁ φτωχὸς ἀνθρωπάκος στὸν ἀφέντη καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀφέντη μου, ὁ Προφήτης ἂς μακραίνῃ τὶς μέρες σου!... Ἦρθα νὰ σοῦ πῶ πὼς πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ἔχασα καὶ τὸ μόνο γάιδαρο ποὺ εἶχα γιὰ νὰ μὲ βοηθῆ στὴ δουλειά μου.

— Σὲ λυποῦμαι, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἀφέντης. Μὰ δὲν βλέπω γιὰ ποιὸ λόγο ἔρχεσαι νὰ μοῦ τὸ πῆς αὐτὸ τώρα, ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια.

— Σοῦ τὸ λέγω, εἶπε ὁ φτωχὸς ἀνθρωπάκος, γιατὶ ψὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου πὼς ἡ ψυχὴ τοῦ γαϊδάρου μου ἐπέρασε σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς σκλάβους ποὺ ἔχεις...

Ὁ πλούσιος τὸν ἐκύτταξε μὲ ἀπορία καὶ ὁ φτωχὸς ἐξακολούθησε :

— Ναί, ἀφέντη μου, καὶ τώρα, καθὼς βλέπεις, εἶμαι βέβαιος πὼς ἕνας ἀπὸ τοὺς σκλάβους σου εἶνε ὁ γαϊδαρός μου!

— Ἔτσι, ἔ;... εἶπε ὁ πλούσιος συλλογισμένος. Ἀληθεια, ὁ θεὸς μπορεῖ νὰ κάνη καὶ μεγαλείτερα θαύματα ἀπ' αὐτὸ ποὺ μοῦ λές. Μὰ πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ καταλάβουμε ποιὸς ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου εἶνε ὁ γαϊδαρός σου;

— Αὐτὸ εἶνε πολὺ εὔκολο, ἀφέντη, ἀποκρίθηκε ὁ φτωχός. Θὰ σοῦ περιγράψω τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ γαϊδάρου μου καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ τὸν βροῦμε.

Καὶ ἄρχισε νὰ ἐγκωμιάζη τὰ χαρίσματα ποὺ εἶχε ὁ γαϊδαρός του :

— Ἐδούλευε, χωρὶς ποτὲ νὰ ξέρη τί πάει νὰ πῆ κόπος, ἀφέντη μου. Ἐδούλευε καὶ τὶς ἑφτὰ ἡμέρες τὴν ἑβδομάδα, καὶ ὅταν ἀκόμη τὸν ἄφινα νηστικό...

Κ' ἐξακολούθησε νὰ περιγραφῆ τὸ ζωντανό του λεπτομερέστατα.

— Φθάνει, φθάνει, τοῦ εἶπε στὸ τέλος ὁ πλούσιος ἀφέντης. Πότε ἀκριβῶς πέθανε ὁ γαϊδαρός σου;

— Ἀκριβῶς πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια, ἀφέντη.

Τότε ὁ πλούσιος διέταξε νὰ παρουσιασθοῦν μπροστά του ὅσοι ἀπὸ τοὺς δούλους του εἶχαν ἡλικία εἴκοσι χρόνων. Καὶ ὅταν ὅλοι αὐτοὶ παρουσιάσθηκαν καὶ μπῆκαν στὴ γραμμὴ μπροστά του, ὁ ἀφέντης εἶπε :

— Εἶνε κανεὶς ἀπὸ σᾶς ποὺ νὰ δουλεύη κάθε μέρα σ' ὅλη του τὴ ζωή, κι' ὅταν ἀκόμα εἶνε νηστικὸς καὶ πεινασμένος; Εἶνε κανεὶς ἀπὸ σᾶς ποὺ νὰ τρώγη ὁτιδήποτε, χωρὶς νὰ θυμώνη καὶ νὰ στραβομουτσουνιάζη, εἶνε...

Καὶ ἀράδιασε ὅλα ἐκεῖνα τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ φτωχὸς ἀνθρωπάκος γιὰ τὸ γαϊδαρό του. Καὶ χαμογελοῦσε λέγοντας αὐτά, γιατὶ εἶχε καταλάβει τὴν πονηρία τοῦ χωρικοῦ καὶ ἦταν βέβαιος πὼς κανένας ἀπὸ τοὺς σκλάβους του δὲν θάχε τὴ βλακεία νὰ πῆ τὸ «ναί».

Κι' ἀληθινὰ ὅλοι οἱ σκλάβοι ἔσκυψαν ἴσαμε τὴ γῆ μὲ ταπεινωσύνη καὶ δὲν ἔβγαλαν μιλιὰ ἀπὸ τὸ στόμα τους. Ἕνας ὅμως ἀπ' αὐτούς, ποὺ ἐνόμιζε πὼς ὁ ἀφέντης του θὰ τὸν ἐπαινοῦσε καὶ θὰ τοῦ ἔδινε καλύτερη θέσι, ἐπροχώρησε καὶ εἶπε :

— Ἐγώ, ἀφέντη, ἐγὼ εἶμαι τέτοιος!

Ὁ ἀφέντης του τὸν ἐκύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ παραξενεμένος. Καὶ ἔπειτα ἐγύρισε πρὸς τὸ χωρικό :

— Πάρ' τον, τοῦ εἶπε θυμωμένος. Ἐτοῦτος ἐδῶ, χωρὶς ἄλλο, εἶνε ὁ γαϊδαρος ποὺ σοῦ ψόφησε καὶ ξαναζωντάνεψε μέσα στὸ τομάρι του!...

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Εἶνε ἀποδεδειγμένο ὅτι οἱ ἐλέφαντες ζοῦν ἕως 400 χρόνια. Ὅταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῶν Ἰνδῶν Πῦρον, ἀφιέρωσε στὴν θεότητα τοῦ Ἡλίου ἕναν ἐλέφαντα, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει μέρος στὸν πόλεμο ὅπου καὶ διεκρίθη μάλιστα. Τὸν ἐλέφαντα αὐτὸν τὸν ἄφησε ἐλεύθερο ἀφοῦ χάραξε ἐπάνω στὸ δέρμα του μιὰ ἐπιγραφή. Μετὰ τριακόσια πενῆντα χρόνια ὁ ἐλέφας αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη νὰ ζῆ.

Ἐπίσης καὶ οἱ λέοντες ζοῦν ἀρκετὸν καιρό. Ἀναφέρεται ὅτι ἕνας λέων τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τοῦ Λονδίνου ἔφτασε ὥς τὰ ἑβδομῆντα χρόνια.

Ὁ φυσιοδίφης Κυβιὲ παραδέχεται ὅτι ἡ φάλαινες ζοῦν... 1000 χρόνια!

Διατηρεῖται σὲ μιὰ ἰδιωτικὴ συλλογὴ ὁ σκελετὸς ἑνὸς κύκνου, ὁ ὁποῖος ἔζησε 107 ἔτη.

Ἐκ τῶν ἄλλων ζώων ἡ ἄρκτος ζῆ 25 ἔτη περίπου, ὁ σκύλος καὶ ὁ λύκος 20, ἡ ἀλεποῦ 15, ὁ ρινόκερως 25, ὁ χοῖρος 20, οἱ ξιφίαι καὶ τὰ δελφίνια 30, οἱ πελεκάνοι 62 καὶ ἡ χελῶνες 100 χρόνια.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Η ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΣΟΦΩΝ

Ὁ περίφημος Γάλλος σοφὸς Φρειδερίκος Μορὲλ καταγινόταν κάποτε στὴ μετάφρασι κάποιου ξένου φιλοσοφικοῦ συγγράμματος. Τὴν ὥρα ἐκείνη πῆγαν καὶ τὸν εἰδοποίησαν ὅτι ἡ γυναῖκα του εἶχε πέσει ἄρρωστη βαρειὰ καὶ τὸν ἐγύρευε.

— Δυὸ παραγράφους ἔχω ἀκόμη, τοὺς ἀποκρίθηκε, χωρὶς νὰ σηκώση ἀπ' τὰ χειρόγραφα τὸ κεφάλι του.

Σὲ λίγο φτάνει ἄλλος ὑπηρέτης καὶ τοῦ λέει ὅτι ἡ γυναῖκα του πεθαίνει.

— Δυὸ μόνο λέξεις ἔχω νὰ βάλω καὶ τελειώνω, ἀπάντησε ὁ σοφός.

Σὲ λίγο τὸν εἰδοποίησαν ὅτι ἡ γυναῖκα του εἶχε πεθανει πειά.

— Λυποῦμαι πολύ! εἶπε τότε ὁ σοφός. Ἦταν μιὰ πολὺ καλὴ γυναῖκα!...

Καὶ ἀτάραχος ἐξακολούθησε τὴ μετάφρασί του...

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Ὅταν ρώτησαν μιὰ φορὰ τὸν Σουλτᾶνο Ζανζιμπάρ πόσος εἶνε ὁ πληθυσμὸς ὅλης τῆς γῆς, ἀπάντησε ἀφελέστατα :

— Ἀπὸ ποῦ θέλετε νὰ τὸ ξέρω, ἀφοῦ δὲν ξέρω οὔτε πόσοι κατοικοῦν στὸ παλάτι μου!...